

POSTANOWIENIE

Dnia 3 listopada 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Robert Stefanicki

w sprawie z odwołania A. J.
od decyzji Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw
Wewnętrznych w Warszawie
o wysokość emerytury policyjnej,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 3
listopada 2025 r.,
na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego we
Wrocławiu
z dnia 24 sierpnia 2023 r., sygn. akt III AUa 470/22,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od odwołującego się na rzecz organu rentowego
240 (dwieście czterdzieści) złotych wraz z odsetkami ustawowymi
z art. 98 § 1¹ Kodeksu postępowania cywilnego tytułem zwrotu
kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

W wyroku z 24 sierpnia 2023 r., sygn. akt III AUa 470/22, Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w sprawie z odwołania A. J. przeciwko Dyrektorowi Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w Warszawie o wysokość emerytury policyjnej oddalił apelację odwołującego się od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu z dnia 7 lutego 2022 r., sygn. akt VIII U 54/21, w którym Sąd Okręgowy oddalił odwołanie

odwołującego się od decyzji Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w Warszawie z 28 lipca 2017 r., numer: [...], o ponownym ustaleniu wysokości emerytury. Dyrektor Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w Warszawie na podstawie art. 15c w zw. z art. 32 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2016 r., poz. 708 ze zm.; dalej jako „ustawa zaopatrzeniowa”) oraz na podstawie otrzymanej z Instytutu Pamięci Narodowej informacji Nr [...] z dnia 22 marca 2017 r. ponownie ustalił A. J. wysokość emerytury.

Powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego odwołujący się zaskarżył skargą kasacyjną. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. W kontekście wykładni prezentowanej przez Sąd Najwyższy, przede wszystkim w uchwale 7 sędziów Sądu Najwyższego z 16 września 2020 r., sygn. akt III UZP 1/20, naruszenia wymienione w punktach I i II w ocenie skarżącego mają wymiar rażących i oczywistych. Wykładnia zastosowana przez Sąd II instancji jest bowiem odmienna od tej, jaka winna zostać „wdrożona” w sprawie A. J. oraz zmierza w efekcie do uznania, że wymieniony pełnił służbę na rzecz totalitarnego państwa (choć żadnego skonkretyzowanego naruszenia praw i wolności człowieka skarżącemu nie przypisano). Do stwierdzenia oczywistej zasadności skargi kasacyjnej nie jest wystarczające, aby sąd w sposób oczywisty naruszył prawo, naruszenie to musi mieć oczywisty wpływ na rozstrzygnięcie i to w taki sposób, aby orzeczenie mogło być uznane za bezprawne. Naruszenia, jakich dopuścił się Sąd II Instancji, mają bezpośrednie przełożenie na treść rozstrzygnięcia, które w konsekwencji zyskuje przymiot bezprawnego.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną Dyrektor Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w Warszawie wniósł o wydanie przez Sąd Najwyższy postanowienia w przedmiocie odmowy przyjęcia

skargi do rozpoznania, ewentualnie o oddalenie skargi kasacyjnej, zasądzenie na rzecz organu rentowego od odwołującego się kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna odwołującego się nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony twierdzeniem, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżący wykazał istnienie przesłanki przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Wykazanie podnoszonej w skardze oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) – jako przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania – wymaga przedstawienia tego, w czym wyraża się „oczywista zasadność” skargi oraz argumentacji wykazującej, że rzeczywiście skarga jest oczywiście uzasadniona. Podczas, gdy dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania – z uwagi na jej oczywistą zasadność w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. – niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły, czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę

przepisów i doszukiwania się ich znaczenia. W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienie Sądu Najwyższego z 3 czerwca 2025 r., II USK 191/24, Lex nr 3881666).

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia powyższych wymogów, nie wykazuje, aby w sprawie występował stan „oczywistej zasadności” skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Oczywistą zasadność skargi kasacyjnej skarżący ogranicza do ogólnikowego twierdzenia, że naruszenia wymienione w punktach I i II w ocenie skarżącego mają wymiar rażących i oczywistych w kontekście wykładni prezentowanej przez Sąd Najwyższy przede wszystkim w uchwale 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2020 r. (III UZP 1/20, OSNP 2021, nr 3, poz. 28) naruszenia, jakich dopuścił się Sąd II instancji, mają bezpośrednie przełożenie na treść rozstrzygnięcia, które w konsekwencji zyskuje przymiot bezprawnego. Wskazane twierdzenie nie przekonuje o oczywistej zasadności rozpatrywanej skargi kasacyjnej. Przede wszystkim dlatego, że przedstawiona w uzasadnieniu wniosku kwestia – w swojej ogólnikowości – nie została sprecyzowana we wskazaniu konkretnego przepisu prawa z naruszeniem, którego skarżący wiązałby postulowaną oczywistą zasadność jego skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Nie jest przy tym wystarczające proste odwołanie się do zarzutów powołanych w podstawach skargi kasacyjnej.

Należy przypomnieć, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie (art. 398⁴ § 2 k.p.c.) podlegają rozpoznaniu na etapie tzw. „przedsądu”, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być więc przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione. Sąd Najwyższy w ramach „przedsądu” bada tylko wskazane w skardze okoliczności

uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie (postanowienia Sądu Najwyższego z: 16 maja 2008 r., I UK 16/08, Lex Polonica nr 3058328; 19 listopada 2024 r., I PSK 142/23, LEX nr 3788187; 12 stycznia 2024 r., I CSK 2999/23, LEX nr 3654493; 30 stycznia 2025 r., III USK 106/24, LEX nr 3829552).

Nie ma racji skarżący, że – jak to twierdzi się w uzasadnieniu wniosku – Sąd drugiej instancji nie „wdrożył” wykładni przepisów przedstawionej przez Sąd Najwyższy w cytowanej uchwale Sądu Najwyższego z 16 września 2020 r. Wprost przeciwnie Sąd drugiej instancji – podzielając stanowisko powołanej uchwały III UZP 1/20 – stwierdził, że wnioskodawca pełnił służbę na rzecz totalitarnego państwa w rozumieniu art. 13b ust. 1 ustawy zaopatrzeniowej. Czynności służbowe wnioskodawcy jako funkcjonariusza Służby Bezpieczeństwa nie stanowiły wykonywania standardowych działań podejmowanych w służbie publicznej, to jest służbie na rzecz każdego państwa jako takiego. Charakter jednostki, w której wnioskodawca pełnił służbę jako funkcjonariusz Służby Bezpieczeństwa wskazuje, że była to służba na rzecz totalitarnego państwa. Wnioskodawca pełnił w rzeczywistości rolę ważnego ogniwa w działalności służb państwa totalitarnego. Aktywna działalność wnioskodawcy, który w spornym okresie z dużym zaangażowaniem prowadził czynności operacyjne, zajmując się pozyskiwaniem osobowych źródeł informacji, które wykorzystywał do rozpoznawania sytuacji w środowisku dziennikarskim należy zaliczyć do działalności typowej dla totalitarnych elementów ustroju realnego socjalizmu. Działania te były bezprawne, godziły w podstawowe prawa i wolności obywatelskie, a racją ich podejmowania było jedynie zabezpieczenie bytu ustroju komunistycznego, który został narzucony siłą narodowi polskiemu. Nie jest przy tym potrzebne dowodzenie, która konkretnie osoba została poszkodowana w wyniku działań wnioskodawcy. Oczywiste jest, że rozpracowywanie działalności antysocjalistycznej osób, których „winą” było podważanie totalitarnego systemu realnego socjalizmu, szkodziły ich interesom i były czynnikiem narażającym je na represje i szykany. W ostatecznym rozrachunku działania te były również wysoce szkodliwe w wymiarze ogólnospołecznym. Wbrew odmiennym twierdzeniom apelacji oczywiste jest, że tego rodzaju działania były podporządkowane celom Służby Bezpieczeństwa jako instytucji powołanej ze swej

istoty do stania na straży autorytarnej władzy Polski Rzeczpospolitej Ludowej. Opisane wyżej działania, jakie podejmował wnioskodawca ze swej istoty były działaniami wymierzonymi w prawa i wolności obywatelskie.

W skardze nie przedstawiono odpowiedniej argumentacji wykazującej oczywistą jej zasadność w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c. w punkcie pierwszym. Rozstrzygnięcie zawarte w punkcie drugim niniejszego postanowienia ma podstawę w art. 98 § 1, § 1¹ i § 3 k.p.c.

[a.ł]